

Hanna-Maija Huhtala

Lapsen
itsetunto
vahvaksi
saduttamalla

Saatesanat

Kädessäsi tai älylaitteesi näytöllä on Lapsen itsetunto vahvaksi saduttamalla -opas. Oppaan tavoitteena on tuoda sadutusmenetelmää tutuksi ammattilaisille, jotka työskentelevät lasten parissa. Olit sitten töissä esimerkiksi koulussa, iltapäiväkerhossa, järjestössä tai päiväkodissa, voit ottaa sadutusmenetelmän käyttöösi lasten kanssa. Sen avulla lapsen ääni tulee kuuluviin, pääset tutustumaan lapsen omaan maailmaan, luomaan syvempää suhdetta lapseen ja siinä samalla tulet vahvistaneeksi lapsen itsetuntoa.

Opas on osa Satakunnan ammattikorkeakoulun opinnäytetyötäni, joka löytyy kokonaisuudessaan Theseuksesta nimelläni etsimällä.

Toivottavasti oppaastani on iloa ja apua Sinulle, joka lasten kanssa teet töitä! Lapsissa on tulevaisuus, ei unohdeta heitä.

Opas tiivistettynä

MITÄ? Opas sisältää tietoa sadutusmenetelmästä, lapsen itsetunnosta ja siitä, miten sadutusmenetelmän avulla lapsen itsetuntoa voi vahvistaa.

MITEN? Sadutusmenetelmän toteuttamiseen tarvitaan vain saduttaja ja sadutettava, tässä tarkoituksessa siis aikuinen ja lapsi. Lisäksi tarvitaan rauhallinen hetki ja saduttajalle sadun kirjaamiseen soveltuvat välineet. Saduttaja kehottaa sadutettavaa kertomaan tarinan ja hän kirjaa sen sanasta sanaan juuri niin, kuin sadutettava sen hänelle kertoo. Lopuksi satu luetaan ääneen ja sadun kertoja saa halutessaan muokata satua.

MIKSI? Itsetunto lähtee kehittymään jo vauvana ja sitä tulisikin vahvistaa pitkin elämää. Aikuisilla on suuri rooli siinä, millainen itsetunto lapselle kehittyy. Hyvän, vahvan itsetunnon omaava pärjää elämässään ja vastoinkäymiset eivät horjuta itsetuntoa kokonaan, kun perusta on kunnossa. Sadutusmenetelmä on hyvä tapa päästä tutustumaan lapseen ja hänen maailmaansa. Yksi tärkeimpiä asioita itsetunnon vahvistumisen kannalta on kuulluksi tuleminen. Se toteutuu menetelmässä hyvin. Sen lisäksi aikuinen voi tukea lapsen itsetuntoa esimerkiksi kehumalla lapsen tarinaa ja kertomalla miten mukavaa on viettää aikaa lapsen kanssa. Aikuisen aito kiinnostus ja arvostus lasta kohtaan lisää myös lapsen arvostusta itseään kohtaan.

KENELLE? Opas on tarkoitettu kaikille ammattilaisille, jotka työskentelevät lasten kanssa. Menetelmää voi soveltaa oikeastaan kaikkialla, missä ja milloin vain.

Mitä on saduttaminen?

- sadutus on menetelmä, jonka avulla aikuinen pääsee tutustumaan lapseen ja hänen maailmaan
- sadutusmenetelmä on kehitetty Suomessa
- menetelmä on palkittu ja sitä on tutkittu sekä kehitetty vuosikymmenten ajan
- sadutusmenetelmässä kertoja kertoo tarinansa juuri niin, kuin itse haluaa ja kirjaaja kirjaa sen sanatarkasti

Miten sadutusmenetelmää toteutetaan?

- sadutus on helppo toteuttaa missä ja milloin vain
- saduttaja, eli aikuinen, tarvitsee sadun ylöskirjaamiseen soveltuvat välineet sekä aidon kiinnostuksen ja halun kuulla, mitä lapsella on sanottavanaan
- sadutuksen alussa saduttaja voi sanoa esimerkiksi näin: "Kerro satu, sellainen kuin itse haluat. Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi luen tarinasi ja voit muuttaa tai korjata sitä, jos haluat."
- sadutuksessa saduttaja ei kysele tai johdattele sadun etenemistä millään tavalla
- lapselle annetaan mahdollisuus kertoa juuri sellainen satu, kuin hän itse haluaa
- tärkeää on myös muistaa lukea satu lopuksi ääneen ja antaa lapselle mahdollisuus muokata sitä
- saduttajan tehtävänä on myös luoda sadutushetkestä rauhallinen ja ilmapiirin on hyvä olla luotettava, läsnäoleva sekä kiinnostunut

Mitä tulee ottaa huomioon sadutuksessa?

- sadutuksessa ei ole tiettyä muotoa tai sisältöä, johon pyritään
- anna lapselle aikaa ja tilaa kertoa satu
- älä kysy, vaan kehoita
- joskus satua ei synny, eikä se haittaa, voitte yhdessä lapsen kanssa sopia, että yritätte uudestaan vaikka seuraavana päivänä
- joskus sadussa voi nousta esiin vaikeitakin aiheita. Aikuisen tulee olla tilanteessa rauhallinen ja luotettava. Etukäteen kannattaa varautua myös näihin tilanteisiin ja lapsikohtaisesti miettiä, miten tilannetta lähtisi purkamaan.
- tärkeää on olla aidosti läsnä, kiinnostunut ja kuunnella!

Sadutusmenetelmä on:

Sadutusta tutkinut Liisa Karlsson kuvailee sadutusmenetelmää kirjassaan Sadutus - Avain osallisuuden toimintakulttuuriin näin:

- kuunteleva, avoin
- tasavertaistava, leikkisä
- vakavasti ottava, voimavarakeskeinen
- avain osallisuuteen
- ylitulkinnasta vapaa, subjektiutta korostava
- vapauttava, uutta luova
- yhdistävä, dialogiin kutsuva
- yhteisen jakamista, toisen asemaan asettautumista
- kerronnallisen, narratiivisen tiedon tuottamista, toisin tietämistä

Sadutettu satu on:

Valmista sadutettua satua Karlsson kuvailee samassa teoksessaan seuraavasti:

- kulttuurin ilmentymä
- sisäisen puheen, hiljaisen ja kerronnallisen tiedon näkyvä muoto
- suunnittelun väline
- pedagoginen toimintatapa
- terapeutin tuotos

Itsetunto on:

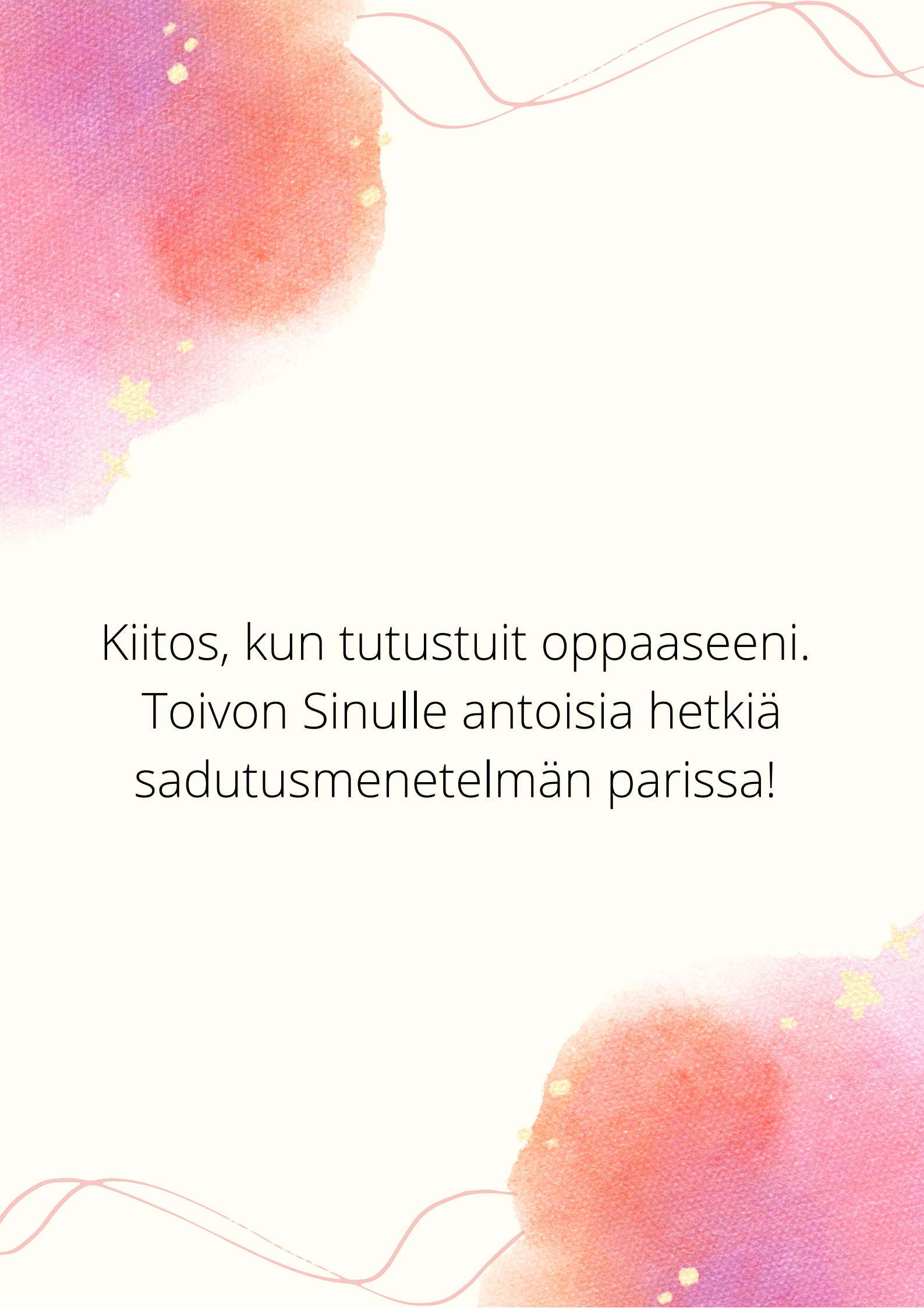
- tunne siitä, että olen hyvä
- itseluottamusta
- itsensä arvostamista
- oman elämän näkemistä arvokkaana
- kykyä arvostaa myös muita
- itsenäisyyttä oman elämän päätöksissä
- epäonnistumisten ja pettymysten sietämistä

Miten sadutusmenetelmä vahvistaa lapsen itsetuntoa?

- sadutuksessa lasten yksilöllisyys ja yhteisöllisyys saavat tilaa ja näin lapsi saa rakennusaineita vahvaan minuuteen ja uskoa itseensä
- aikuisen aito, intensiivinen kuuntelu innostaa lasta kertomaan lisää ja samalla lapsen itsetunto vahvistuu, kun hän saa kertoa tarinoita
- lapsi on aktiivinen tekijä toiminnassa - osallisuuden tunne
- kun aikuinen arvostaa lasta, oppii lapsikin arvostamaan itseään - muista siis kertoa ja näyttää lapselle, että arvostat aikaa hänen kanssaan ja hänen ajatuksiaan
- lapsi tulee kuulluksi ja se vahvistaa itsetunnon lisäksi lapsen hyvinvointia ja mielenterveyttä - kuulluksi tullut lapsi tuntee itsensä tärkeäksi ja hyväksytyksi
- kehuilla, positiivisella palautteella ja kiitoksilla on suuri merkitys lapsen hyvän itsetunnon kehityksessä - muista siis kehua lasta myös sadutustilanteessa

Miksi sadutusmenetelmää kannattaa käyttää lasten kanssa?

- tutustut lapseen ja hänen maailmaansa
- luottamus ja suhde lapseen syvenee
- lapsi tulee kuulluksi
- lapsi saa hetken aikuisen jakamattoman huomion
- opit lapsesta asioita, jotka ehkä muuten voisivat jäädä tietämättä
- menetelmä on helppo ja yksinkertainen, etkä tarvitse siihen muita välineitä kuin kirjaamiseen tarvittavat välineet
- pääset tutustumaan lapsen maailmaan lapsen ehdoin
- menetelmä vahvistaa lapsen itsetuntoa ja arvostusta itseään kohtaan
- menetelmä on hyvä tapa viettää aikaa yhdessä lasten kanssa

Kiitos, kun tutustuit oppaaseeni.
Toivon Sinulle antoisia hetkiä
sadutusmenetelmän parissa!

Lähteet

Karlsson, L. 2014. Sadutus. Avain osallisuuden toimintakulttuuriin.

Keltikangas-Järvinen, L. 2010. Hyvä itsetunto.